

Doorgaande lijn begeleiding en coaching student-startende leerkracht:

Binnen onze organisatie SKBG zorgen wij voor een doorgaande lijn voor de begeleiding en coaching van studenten en startende leerkrachten.

Onze PABO-studenten komen voornamelijk van de Hogescholen Saxion en Iselinge.

Na een 4-jarig traject (of een 2-jarig deeltijdtraject) zorgen wij daarna voor de coaching en begeleiding van de startende leerkracht naar basisbekwame leerkracht. (3-jarig traject).

Bekwaamheidseisen van start- naar vakbekwame leerkracht:

*Sinds 1 augustus 2017 gelden **nieuwe wettelijke bekwaamheidseisen in het onderwijs**. Ze gelden voor alle leraren en docenten in het primair en voortgezet **onderwijs** en het middelbaar beroepsonderwijs. De **bekwaamheidseisen** zijn vastgelegd in het **Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel**. Ze beschrijven wat leraren minimaal moeten weten en kunnen.*

Wat mag de startende leerkracht verwachten als het gaat om zijn professionele ontwikkeling.

De professionele ontwikkeling van de startbekwame leerkracht moet gestimuleerd en gefaciliteerd worden. Daarbij is het van belang dat de leraar eigenaarschap ervaart m.b.t. de eigen ontwikkeling. Alleen dan zal de leraar vanuit intrinsieke motivatie kunnen werken aan zijn professionele ontwikkeling.

1. Een eenduidige beschrijving van de bedoeling: ondersteuning van de professionele ontwikkeling tot vakbekwame leerkracht
2. Een globale omschrijving van basisbekwame en vakbekwame leerkracht zijn. Een beschrijving die herkenbaar, waarneembaar en bespreekbaar is. (bekwaamheidseisen)
3. Een heldere beschrijving van het traject waarbinnen de ontwikkeling wordt gevolgd en besproken en van degenen die bij dat traject betrokken zijn. (begeleidingsplan)
4. Een beschrijving van de mogelijkheden en de middelen die voor het traject beschikbaar zijn om de ontwikkeling te stimuleren

(Als basis voor de globale omschrijving worden de indicatoren van Wim van der Grift gebruikt)

Het is voor de startende leerkracht, ook in de rol van invaller, van groot belang om te beseffen dat de starter er niet alleen voor staat. De starter wordt de eerste 3 jaar begeleid door een bovenschools begeleider. Vanaf het moment dat de starter lesgeeft en deel uitmaakt van de school, komt de starter voor een veelvoud aan uitdagingen te staan. Uitdagingen die ontwikkeling kunnen stimuleren, waardoor de leerkracht een ervaren leerkracht wordt. Bij het aangaan van deze uitdagingen verdient de startende leerkracht de best mogelijke ondersteuning en begeleiding. Alleen daardoor maakt de leerkracht een gerichte ontwikkeling door, houdt de starter plezier in het werk en ontwikkelt de starter zich tot een basisbekwame en uiteindelijk vakbekwame leerkracht.

In het eerste jaar dat de startende leerkracht begint met werken, mag de leerkracht nog geen studenten begeleiden. Pas in het derde jaar van de startfase mag de leerkracht, na het volgen van een mentorentraining ook studenten begeleiden. In sommige situaties is het in overleg eventueel mogelijk om al in het tweede jaar een student te begeleiden.

Een ICT-taak is veelomvattend en voor een starter in het eerste en tweede jaar te groot naast zijn of haar primaire taak als leerkracht. In combinatie met een andere collega kan de starter wel deze taak samen uitvoeren.

Startbekwame leerkracht:

Is in staat om een veilig en stimuleren leerklimaat te verzorgen en weet de leerlingen bij de les te betrekken. De les kenmerkt zich door structuur, orde en duidelijkheid. In gedragstermen is het volgende waarneembaar:

De leerkracht:

- Toont in gedrag en taalgebruik respect voor leerlingen
- Geeft duidelijke uitleg van de leerstof
- Zorgt voor een ontspannen sfeer
- Ondersteunt het zelfvertrouwen van leerlingen
- Geeft feedback aan de leerlingen
- Zorgt voor een ordelijk verloop van de les
- Zorgt voor wederzijds respect
- Zorgt voor doelmatig klassenmanagement
- Geeft goed gestructureerd les en zorgt voor een passend onderwijs aanbod werkvormen
- Bevordert dat leerlingen hun best doen, bevordert eigenaarschap
- Gebruikt leertijd efficiënt, werkt doelgericht
- Gaat tijdens verwerking na of leerlingen opdrachten goed uitvoeren
- Stelt vragen die leerlingen tot denken aanzetten
- Betrekt alle leerlingen bij de les
- Verduidelijkt bij de aanvang van de les de lesdoelen
- Evalueert en gaat na of de lesdoelen worden bereikt

Basisbekwame leerkracht

In deze context is de leerkracht in toenemende mate in staat de leerlingen actief bij de les te betrekken. De leerkracht die de leerlingen actief laat meedoen aan de les, waardoor er sprake is van echte interactie, is **basisbekwaam** te noemen. Naast voorgaande, is in gedragstermen het volgende waarneembaar:

De leerkracht:

- Hanteert werkvormen die leerlingen activeren
- Geeft duidelijke uitleg van didactische hulpmiddelen en opdrachten
- Stimuleert leerlingen om over oplossingen na te denken
- Gaat tijdens instructie na of leerlingen de leerstof hebben begrepen
- Stimuleert het zelfvertrouwen van zwakke leerlingen
- Zorgt voor interactieve instructie
- Moedigt kritisch denken van leerlingen aan
- Bevordert het toepassen van het geleerde
- Laat leerlingen hardop denken
- Leert leerlingen hoe complexe problemen te vereenvoudigen
- Stimuleert het gebruik van controle activiteiten
- Leert leerlingen oplossingen controleren

Vakbekwame leerkracht:

De volgende stap in de ontwikkeling is dat de leraar in staat is om elke leerling die aandacht en begeleiding te geven die past bij die leerling. De leraar heeft oog en oor voor de individuele leerling en weet gericht in te spelen op zijn/haar behoeften en mogelijkheden. De leerkracht die èn de groep èn de individuele leerling gerichte begeleiding en aandacht geeft is **vakbekwaam**. Naast voorgaande, is in gedragstermen het volgende waarneembaar:

De leerkracht:

- Stemt de instructie af op relevante verschillen tussen leerlingen
- Vraagt leerlingen na te denken over strategieën bij de aanpak
- Biedt zwakke leerlingen extra leer- en instructietijd
- Stemt verwerking van leerstof af op verschillen tussen leerlingen

Deze waarnemingen zijn bespreekbaar met de leerkracht, waardoor hij gestimuleerd wordt zich gericht te ontwikkelen.

Van een vakbekwame leerkracht mag verwacht worden dat hij een voorbeeldfunctie in de school en een nadrukkelijke rol in het team heeft.

De voortgang van de ontwikkeling wordt vastgelegd door de direct leidinggevende, die put uit eigen waarnemingen en gesprekken en die van de overige betrokkenen (leerkrachten en/of externe deskundigen). Van belang is daarbij dat leerkracht en leidinggevende in gesprek gaan over de mate waarin een leerkracht zich ontwikkelt, waar nog voortgang valt te boeken en hoe deze voortgang bereikt zal worden.

Belangrijk is daarbij wel dat beoordeling en begeleiding van elkaar worden gescheiden. Begeleider en beoordelaar mogen dus nooit dezelfde persoon zijn.

(bron: onderwijs coöperatie en PO-raad)

Jaarplanning begeleiding van start- naar basisbekwaam (3-jarig traject)

Gedurende 3 jaar lang wordt er voor starters (volgens cao-po) jaarlijks 40 uur extra begeleiding opgenomen. Samen met de starter wordt een ontwikkelplan opgesteld om door te groeien van start-naar basisbekwaam. We willen met een doorlopend begeleidingsplan een goede veilige start voor de startende leerkracht bieden. Hierdoor kunnen zij een sterk zelfbeeld ontwikkelen, consistent worden in het beleid en procedures en een grotere focus ontwikkelen op de doelen die ze in en met de klas/groep willen bereiken. Dit resulteert in meer zelfvertrouwen, zodat hun vermogen om te groeien toeneemt en ze betere prestaties leveren.

Aan het begin van het schooljaar neemt de bovenschools begeleider contact op met de directeur en/of IB-er van de school om te overleggen welke begeleiding er eventueel nodig is en om deze zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Jaarplanning schooljaar 2022-2023

1e jaar

activiteit	betrokkenen	Suggestie inhoud	tijdspad
1e startersbijeenkomst	Starter, HRM, bovenschools begeleider	Ontwikkelen en waarderen Intervisie (omdenken)	07-09-2022 15.00-17.00 uur
kennismakingsgesprek	Starter, bovenschools begeleider	kennismaken en afstemmen	Sept-okt
2e startersbijeenkomst	Starter, HRM, bovenschools begeleider	Ziekteverzuim Intervisie	14-12-2022 15.00-17.00 uur
Lesbezoek + coachgesprek	Starter, bovenschools begeleider	vraaggestuurd	Sept. 2022-jan. 2023
3e startersbijeenkomst	Starter, HRM, bovenschools begeleider	Van Euro naar formatie Intervisie	22-03-2023 15.00-17.00 uur
Lesbezoek + coachgesprek	Starter, bovenschools begeleider	vraaggestuurd	Febr-juli 2023
Afsluitend gesprek 1 ^e jaar	Starter, bovenschools begeleider		Juni-juli 2023

Gesprekken vinden op school plaats of in overleg online via Teams

2e jaar:

activiteit	betrokkenen	Suggestie inhoud	tijdspad
Startbijeenkomst 2e jaar	Starter, HRM, bovenschools begeleider	informereren	21-09-2022 van 15.00-15.30 uur (online?)
Startgesprek 2e jaar	Starter, bovenschools begeleider	Afstemmen, ontwikkelplan bespreken	Sept-nov
Intervisie (facultatief)	allen	In overleg	Halverwege het jaar
1 Training intranet SKBG	starter	Training zoeken passend bij ontwikkeling	
Lesbezoek + coachingsgesprek	Starter, bovenschools begeleider	Aansluitend bij ontwikkelplan	Jan-juli 2023
coachingsgesprek	Starter bovenschools begeleider	vraaggestuurd	April-mei 2023
eindpresentatie	Starter, HRM, bovenschools begeleider	Ontwikkeling zichtbaar maken	12 april 2023 15.00-17.00 uur

Gesprekken vinden op school plaats of in overleg online via Teams

3e jaar

activiteit	betrokkenen	Suggestie inhoud	tijdspad
Afname PPA	Starter, HRM	Ontwikkelpunten bespreken	Begin 3e jaar
Startbijeenkomst 3 ^e jaar	Starter, HRM, bovenschools begeleider	informereren	21-09-2022 van 15.30-16.00 uur (online?)
begeleidingsgesprek	Starter, bovenschools begeleider *	Op basis van ontwikkelpunten PPA ontwikkelplan bespreken	periode Sept-jan
begeleidingsgesprek	Starter, bovenschools begeleider *	vraaggestuurd	periode Febr-juli
2 trainingen intranet SKBG	starter	Trainingen passen bij ontwikkeling	Sept 2022-juli 2023
eindpresentatie	Starter, HRM, bovenschools begeleider	Ontwikkelplan op basis van PPA, 'Beken kleur'	19 april 2023 15.00-17.00 uur

*of andere begeleider in overleg

Bijlagen:

- *Factsheet 'van start- naar basisbekwaam' 1^e jaar*
- *Factsheet 'van start- naar basisbekwaam' 2^e en 3^e jaar*
- *Document 'Opleiding tot leraar basisonderwijs Bekwaamheidseisen en deeltaken', Iselinge Hogeschool, Doetinchem)*
- *Document 'Leerplekieren 2021-2022, Saxion Hogeschool)*
- *Taakomschrijving bovenschools begeleider*
- *Begeleidingsplan starter*

Taakomschrijving: Bovenschools coach SKBG:

Een bovenschools coach begeleidt planmatig en met inzet van diverse middelen en interventies startende- en ervaren leerkrachten. Het doel is dat zij hun (zelf)kennis en zelfvertrouwen vergroten en dat zij zich gedragen en gesterkt voelen om de functie van leerkracht op kwalitatief hoog niveau te kunnen uitvoeren. De coach is de contactpersoon voor alle startende medewerkers binnen SKBG.

Dit heb je

- Je hebt een visie op de startende leerkracht in relatie tot het beroepsbeeld, je hebt een opvatting over 'een leven lang leren' en je deelt deze visie en opvatting met de starter, zij-instromer, medewerker in de pool en met collega's
- Je hebt een vertrouwenspositie binnen de organisatie, je bent betrouwbaar, je praat niet zonder medeweten van starter/pooler/zij-instromer over hen met derden
- Je kent de rol van begeleider/coach en verwacht deze niet met de rol van beoordelaar
- Je straalt optimisme uit en steunt de medewerker
- Je bent verbindend en kunt schakelen tussen medewerkers, leidinggevend en HRM
- Je functioneert goed in een autonome rol als coach

Dit doe je/ kun je

- Je organiseert met HRM informatieve- en intervisiemomenten voor alle starters en poolers volgens het opgestelde begeleidingsplan
- Je stelt een doorgaande lijn student-starter op, met daarin de bekwaamheidseisen van student-start-basis-vakbekwaam (cao-po art. 9.5)
- Je geeft/organiseert trainingen aan starters/ poolers om hen te inspireren. Je voelt het begeleiden van starters niet als opgelegde taak of plicht
- Je coacht starters, zij-instromers en poolers. Je bent in staat om vraag gestuurd te coachen
- Je accepteert de medewerker en geeft emotionele steun, accepteert zonder oordelen, je hebt begrip voor de zorgen en problemen van de medewerker en voor de levensfase waarin deze zich bevindt.
- Je bent beschikbaar als er zich problemen voordoen (volgens de aanvrager). Je hebt mogelijkheden en ruimte om de onverwachte coachvraag op te vangen
- Je moedigt aan, kunt probleemoplossend denken en je werkt aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met de medewerker
- Je kun de vragen van de starter zien in het perspectief van de brede organisatie en toont daarbij organisatiesensitiviteit.
- Je kunt reflecteren op jezelf

Dit krijg je

- Dynamische werkplek, er gebeurt altijd wat nieuws met mensen die in het onderwijs werken
- Ruimte om jouw kennis en ervaring in te zetten
- Je levert een relevante bijdrage aan de ontwikkeling van medewerkers, SKBG en het onderwijs
- Salarisschaal LC (cao PO)
- Je werkt in een flexibele omgeving en natuurlijk faciliteren we je met een laptop en een telefoonvergoeding
- Je werkt in een team met HRM en bovenschools opleiders van studenten.
- Met HRM heb je maandelijks een overleg; met bovenschools opleiders 3x per jaar.